

no razloči nekatere koncepte, kot so Drugi, želja, nagon in *objet petit a*, kar nam lahko pri tematiki, ki nas tu zanima, močno pomaga. V nadaljevanju bomo torej postopali tako, da si bomo najprej ogledali nekatere zastavke Deleuzovega filozofskega projekta, da bi sploh lahko umestili njegovo pojmovanje »vajeništva«, nato bomo izpostavili nekatere zagate Deleuzovega projekta in na koncu podali nekatere kritične (lacanovske) pripombe.

Že na splošni ravni, še preden torej nastopi samo pojmovanje vajeništva, bi najprej morali izpostaviti Deleuzovo kritiko reprezentacije. Ta tvori osnovno os Deleuzovega filozofskega projekta in ima svoje prednosti ter kajpak tudi slabosti. V osnovi, če nekoliko poenostavimo, postavlja pod vprašaj samo avtorizacijo mesta, s katerega nekdo ali pa nek diskurz govori. Obrazci so lahko različni. Na primer: »Vsi vemo ...«, »Vsakdo mora priznati ...«, »Splošno znano je ...«, »Filozofom je znano ...«, »Pedagogika kot znanost ...«, »Kdor govori o vzgoji ...« itn. Problem je torej izhodišče, predstava ali reprezentacija, v imenu katere govorimo, vzgajamo, poučujemo. Klasični negativni zgled za filozofe in seveda tudi Deleuza pri tem predstavlja Platon in njegova teorija idej. Po tej plati, mimogrede, Deleuze ni kaj prida izviren, saj se vpisuje v linijo, ki poteka od Nietzscheja prek Heidegggra do Derridaja in Lacana. Če razpravo s Platonom omejimo na vidik, ki zadeva prenos vednosti, se postavlja naslednje vprašanje: kaj se sploh prenaša? Razvpita scena s sužnjem iz Platonovega dialoga *Menon* priča namreč o tem, da je na neki način »že vse znano in poznano«, le spomniti se je treba. Sokrat z večšo uporabo majevtične metode namreč pokaže, da celo to »beballo«, suženj, »polbitje«, »govoreče orodje« kot ga je kasneje poimenoval Aristotel, na neki način že vse ve – samo zvito ga je treba pripeljati do tega. Zvijajčnost, dejavnost in aktivnost je tako na strani »učitelja«, medtem ko je »učenčeva« naloga zgolj v tem, da se »prepusti modremu vodstvu«. No, to vodstvo le ni tako »modro«, kot je videti na prvi pogled, zlasti pa ni ne avtonomno ne ustvarjalno. Kajti v Platonovem primeru »učitelj« konec koncev ni nič drugega kot spretno in neustvarjalno orodje, ki mora »samo« odkriti tisto, kar že izgotovljeno obstaja: Ideje. Učiteljeva naloga v tem primeru je samo »odkriti«, da »je vse že tu«, ohraniti in ohranjati obstoječe.

Ravno v tej točki lahko najbolj izmerimo razliko do Deleuza. Deleuze namreč vselej izpostavlja, da je naloga filozofije in mišljenja nasploh ustvarjanje novega. Do tega pa ne pridemo tako zlahka, zlasti ne s preprosto izmenjavo mnenj v kaki razpravi: »Ko zaslišim, zdaj bomo pa malo podiskutirali«, pravi nekje Deleuze, »zgrabim denarnico in jo po-